

CIPRA: letna strokovna konferenca in resolucija o prometu

23. in 24. oktobra 2003 je v Salzburgu v Avstriji potekala letna strokovna konferenca Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) pod geslom „Prosta pot za Alpsko konvencijo?! Promet kot ključno področje izvajanja“. [Več na strani 1](#)

Zaostritev tranzitne problematike v Avstriji

Svet Evropske unije je prejšnji teden sprejel soglasje o delni odpravi omejitve v avstrijskem tranzitnem prometu. S 14 glasovi za in enim proti je bil sprejet italijanski predlog, ki predvideva, da za tovorna vozila z manjšim izpustom izpušnih plinov v prihodnje ne bo več veljal tako imenovani sistem ekoloških točk.

..... [Več na strani 2](#)

CIPRA: letna strokovna konferenca in resolucija o prometu

23. in 24. oktobra 2003 je v Salzburgu v Avstriji potekala letna strokovna konferenca Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) pod geslom „Prosta pot za Alpsko konvencijo?! Promet kot ključno področje izvajanja“. CIPRA je na skupščini delegatov sprejela novo resolucijo, v kateri je pozvala Avstrijo, Francijo, Italijo, Monako, Slovenijo in Švico ter EU k ratifikaciji in takojšnjemu izvajanju prometnega protokola. Kot je prepričana CIPRA, je nujno potrebno sprejeti tudi ustrezne ukrepe za omejitev obremenjevanja prebivalcev s hrupom in škodljivimi snovmi vzdolž prometnic višjega razreda na območju Alp.

To zahtevo so na strokovni konferenci v svojih predavanjih in na okroglih mizah še posebej izpostavili mednarodni strokovnjaki, politiki in predstavniki nevladnih organizacij. Prometni protokol naj bi bil tako odličen instrument, ki bi ga bilo mogoče takoj uporabiti tudi na regionalni in lokalni ravni, a še vedno ni dovolj poguma za njegovo izvajanje. Drug problem so ratifikacijski postopki izvedbenih protokolov, ki jih posamezne države izvajajo različno hitro: medtem ko so nekatere države že začele izvajati protokole, pa druge na to še čakajo. To vodi v neenakost možnosti in neuravnoteženo konkurenco, kar bi lahko države, ki so prve začele izvajati protokole, spodbudilo k zaustavitvi izvedbenega procesa ali celo k ponovnemu odstopu od pogodbe. Pri pravnih ocenah Alpske konvencije in njenih protokolov se je jasno pokazalo, da posamezne protokole, če so dovolj konkretno formulirani, lahko neposredno uporabljajo nacionalni upravni organi in sodišča.

Na tako imenovani „borzi ideji“ so posamezne alpske države predstavile konkretne primere uresničevanja trajnostnega razvoja v prometu. V petek popoldne se je lahko več kot 100 udeležencev konference neposredno seznanilo s trajnostno in inovativno zasnovo prometnega razvoja, kot so si jo zamislili v avstrijski občini Werfenweng. Udeleženci so obiskali tudi avstrijsko občino Zederhaus, ki leži neposredno ob turski avtocesti. Osrednja tema razgovorov so bili seveda negativni učinki in obremenitve okolja zaradi hrupa in onesnaženega zraka. Sledila je okrogla miza, na kateri so priložnost za besedo dobili tudi prizadeti prebivalci, ki so se jasno izrekli proti izgradnji predora skozi Ture in Katschberg.

Program konference na domači spletni strani:

<http://www.cipra.org> (de/fr/it/sl/en);

besedilo resolucije CIPRE: http://www.cipra.org/s/positionen/positionen/resolutionen/2003_resolution_verkehrsprotokoll_s.pdf (sl)

Vsebina

CIPRA: letna strokovna konferenca in resolucija o prometu	1
Zaostritev tranzitne problematike v Avstriji ..	2
Otvoritev "potujoče avtoceste" med Italijo in Francijo	2
Projekt Meteorisk	2
Slovenija pred ratifikacijo vseh protokolov o izvajanju Alpske konvencije	2
CIPRA-International sprejela resolucijo o svetovnem prvenstvu v alpskem smučanju 2005 v Valtellini/Veltlinu v Italiji ..	3
Konferenca regij v Kranjski Gori v Sloveniji	3
Švica: poskus sproščanja gensko spremenjenih žitaric odobren	3
Nova raziskava o vrednotenju narodnih parkov na območju Alp ..	3
O tem in onem	4
Prireditve	4

Zaostritev tranzitne problematike v Avstriji

Svet Evropske unije je prejšnji teden sprejel soglasje o delni odpravi omejitve v avstrijskem tranzitnem prometu. S 14 glasovi za in enim proti je bil sprejet italijanski predlog, ki predvideva, da za tovorna vozila z manjšim izpustom izpušnih plinov v prihodnje ne bo več veljal tako imenovani sistem ekoloških točk. Konkretno to pomeni, da bo bi lahko namesto 1,7 mil. tranzitnih voženj letno od 2004 dalje skozi Avstrijo opravili okrog 2,5 mil. tranzitnih voženj tovornih vozil na leto. V Avstriji sedaj preudarjajo, v kolikšnem obsegu bi bilo mogoče na nacionalni ravni sprejeti ukrepe za omejitev tranzita. Predmet razgovora so med drugim razširitev prepovedi vožnje tovornih vozil v nočnem času, med prazniki in ob koncih tedna, nove prepovedi vožnje na posameznih odsekih, omejitve hitrosti in prepoved prehitevanja kakor tudi uvedba občasnih zapor Evropskega mostu na avstrijskem Tirolskem. Vir: <http://derstandard.at/> (de).

Otvoritev "potujoče avtoceste" med Italijo in Francijo

Medtem ko izgradnja železniške proge za velike hitrosti na razdalji med Torinom v Italiji in Lyonom v Franciji še nadalje ostaja negotova, bodo od torka, 4. novembra 2003, začeli prevažati cestna tovorna vozila pod Frejusom v Franciji po železnici. Predor Frejus povezuje italijanski Piemont s francosko regijo Maurienne in odslej bo mogoče tovorna vozila prepeljati po železnici od tovarne postaje Orbassano pri Torinu v Italiji do Aitona v francoskem departmaju Savoja. Trenutno je predviden prevoz 18 kompletnih tovarnjakov ali 28 oprtnih priklopnikov v vsako smer štirikrat dnevno. Do leta 2006 bo v vsako smer dnevno vozilo 20 do 30 vlakov. Ko bo promet na tej progi dosegel maksimum, bo mogoče iz dolin Valle di Susa v Italiji in Vallée de la Maurienne na železnico preusmeriti približno 300.000 tovornih vozil (35 % tovarnega prometa). Pot, dolga 175 kilometrov (od tega 25 km v predoru), se opravi v pribl. treh urah.

Dnevno vozi med Nemčijo (Freiburg i. Br.) in Italijo (Novara) osem vlakov. Leta 1999 je bilo v kombiniranem prometu prek švicarskih Alp prepeljanih 9,5 milijonov ton blaga (20 % tovarnega prometa).

Vir in nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.ralpin.ch/> (de/fr/it); <http://www.railcargo.at/> (de/en); "La Stampa" z dne 1. 11. 2003

Projekt Meteorisk

„Meteorisk“ je projekt zgodnjega prepoznavanja meteoroloških tveganj, pri katerem sodeluje več dežel oz. držav, in sicer Trento, Benečija in Furlanija-Juljska krajina v Italiji ter avstrijske zvezne dežele Tirolska, Salzburg, Koroška in Štajerska. Na območju naštetih regij je vzpostavljena opazovalna mreža, opravljen pa je bilo tudi izboljšanje delovanja modelov za napovedovanje.

Doslej je bila izmenjava podatkov med Avstrijo in Italijo omejena na sinoptične podatke po standardih Svetovne meteorološke organizacije GTS (Global Telecommunications System) in ker ustreznih standardov ni bilo na voljo, posredovanje drugih podatkov ni bilo mogoče. Napoved in raziskovanje ekstremnih vremenskih dogodkov zato pogostokrat temeljita na zelo omejenih podatkovnih zapisih. S projektom, ki naj bi bil zaključen do leta 2005, bi to pomanjkljivost odpravili. Pri čezmejnih ekstremnih meteoroloških dogodkih bi bile napovedi med seboj usklajene, pristojne intervencijske službe pa bi lahko delovale na čezmejni ravni.

Pobuda ustreza priporočilom delovne skupine Alpske konvencije za plazove.

Vir in nadaljnje informacije na spletnem naslovu: Pokrajina Trento z dne 23. 10. 2003:

http://www.uffstampa.provincia.tn.it/www/c_stampa.nsf/tutti%20i%20comunicati?OpenView&Start=88 (it); <http://www.meteorisk.info/> (de/it); http://www.alpmedia.net/pdf/Bericht_Naturkatastrophen_S.pdf (d)

Slovenija pred ratifikacijo vseh protokolov o izvajanju Alpske konvencije

23. oktobra 2003 je slovenska vlada parlamentu v ratifikacijo predložila vseh devet protokolov, ki so bili izdelani v okviru Alpske konvencije. V Sloveniji ni političnega nasprotovanja Alpski konvenciji, zato je ratifikacijo protokolov pričakovati že v naslednjih mesecih. Slovenija bo tako za Lihtenštajnom, Nemčijo in Avstrijo že četrta država, ki bo ratificirala vse protokole. V Franciji in Monaku so najprej ratificirali le določene protokole. V Italiji lahko v kratkem pričakujemo ratifikacijo vseh protokolov razen prometnega protokola. V Švici je položaj še nejasen, komisija male zbornice - sveta kantonov - pa bo vprašanje ratifikacije predhodno obravnavala 29. in 30. januarja 2004. Vir: CIPRA-Slovenija.

CIPRA-International sprejela resolucijo o svetovnem prvenstvu v alpskem smučanju 2005 v Valtellini/Veltlinu v Italiji

Skupščina delegatov Mednarodne komisije za varstvo Alp CIPRA je 23. oktobra 2003 v Salzburgu v Avstriji sprejela resolucijo o svetovnem prvenstvu v alpskem smučanju, ki bo leta 2005 v Valtellini/Veltlinu v Italiji. V resoluciji CIPRA od Mednarodne smučarske zveze (FIS) zahteva upoštevanje okoljskih smernic, ki si jih je FIS postavila sama.

Pobuda za nastanek resolucije izhaja iz priprav na svetovno prvenstvo v alpskem smučanju v italijanskih krajih Bormio ter Santa Caterina Valfurva, saj bo ta prireditev imela uničujoče posledice tako za okolje kakor tudi krajino.

CIPRA-International je prepričana, da bi posege znotraj območja Narodnega parka Stelvio/Stilfserjoch v Italiji morali oz. bilo mogoče preprečiti.

Zato je CIPRA-International na Mednarodno smučarsko zvezo (FIS) naslovila zahtevo, da se tovrstne športne prireditve z okoljskimi obremenitvami tolikšnih razsežnosti ne smejo več prirejati na območju Alp ter da morajo pri izbiri kandidatur postati zavezujoči okoljevarstveni kriteriji. Pri organiziranju prireditev je treba uporabljati že obstoječe proge in objekte, candidature, ki predvidevajo izvedbo posegov na naravovarstvenih območjih, pa je treba že načeloma zavrniti.

Besedilo resolucije je objavljeno v formatu PDF na spletnem naslovu:

http://www.alpmedia.net/pdf/2003/Resolution_WM_2005_Valtellina_S.pdf (sl)

Konferenca regij v Kranjski Gori v Sloveniji

24. oktobra 2003 je v Kranjski Gori potekala t.i. konferenca regij, na kateri so se srečali in si izmenjali izkušnje predstavniki sedmih pilotnih regij, ki sicer sodelujejo v raziskovalnem projektu Evropske unije REGALP.

Razprava je med drugim tekla o vprašanih, kot so: kako sta se alpski življenjski prostor in alpska kulturna krajina spremenila v zadnjih treh desetletjih, katere razvojne trende je pričakovati do leta 2020, kako lahko prebivalci alpskih regij sami prispevajo k temu, da bi preprečili nezaželeni razvoj in okrepiли pozitivne trende.

Rezultat enodnevne konference je sprejetje sklepa o določitvi področij, na katerih moralo biti v prihodnje postavljeno težišče delovanja, to pa je zlasti odprava nasprotij med regijami z razvojno ugodnimi razmerami in razvojno zapostavljenimi regijami, kajti neenakomerno porazdeljena rast in delovna mesta razlike med regijami vedno bolj poglobljajo. V turizmu bo zato treba poiskati take metode dela, ki na naravo in okolje ne bodo imele negativnih učinkov. Poleg tega bo treba izkoristiti obstoječe potencialne, se prilagoditi spremembam in okrepiti sodelovanje. Več na spletnem naslovu: <http://www.regalp.at> (de/fr/it/sl/en).

Švica: poskus sproščanja gensko spremenjenih žitaric odobren

30. oktobra 2003 je Zvezni urad za okolje, gozd in krajino (Bundesamt für Umwelt, Wald und Landschaft – BUWAL) pod velikim političnim pritiskom Zvezni politehnični visoki šoli (ETH) v Zürichu odobril izvajanje poskusa sproščanja gensko spremenjenih žitaric, čeprav je tudi nacionalna komisija za etična vprašanja poskus ocenila kot nepotreben in nevaren. V primerjavi s prvo oceno novembra 2001 so bili razlog za pozitivno odločitev zveznega urada spremenjeni okviri in strožji varnostni pogoji, ki veljajo za izvajanje poskusov.

Vir in nadaljnje informacije na spletni strani (30. 10. 2003): <http://www.umwelt-schweiz.ch/buwal/de/medien/presse/artikel/20031030/01042/index.html> (de); pobuda »Baselski poziv« (30. 10. 2003):

http://www.baslerappell.ch/Dateien/BUWAL_Entscheid.pdf (de)

Nova raziskava o vrednotenju narodnih parkov na območju Alp

43. zvezek zbirke Münchenskih študij o socialni in gospodarski geografiji (Münchner Studien zur Sozial- und Wirtschaftsgeographie) predstavlja izsledke raziskovalnega projekta o regionalno-gospodarskem pomenu alpskih narodnih parkov. Delo, ki je izšlo v nemškem jeziku, v prvem delu predstavlja primerjavo, v kolikšni meri je mogoče ovrednotiti šest alpskih narodnih parkov iz šestih držav, tj. v kolikšni meri se je njihova vrednost povečala zaradi statusa, ki ga imajo kot „narodni parki“. V drugem delu publikacije so avtorji opravili kvantitativno analizo regionalno-gospodarskih učinkov alpskega parka Berchtesgaden. Pri tem so analizirali zlasti dohodkovne učinke in učinke na število delovnih mest ter izdelali rešitve, kako bi le-te lahko uporabili v turizmu, ne da bi to imelo negativne posledice za narodni park z okoljevarstvenega vidika.

Publikacijo „Vrednotenje narodnih parkov na območju Alp. Regionalnogospodarska analiza turizma v alpskem parku Berchtesgaden“ lahko naročite na naslednjem naslovu: H. Job, D. Metzler in L. Vogt, Verlag Buchdruckerei Michael Laßleben ali tel.: +49 (0)9473 205.

O tem in onem

ecoGIS – okoljski informacijski sistem za Švico

Švicarski Zvezni urad za okolje, gozd in krajino (BUWAL) je na domači spletni strani pred kratkim objavil okoljske podatke v obliki geoinformacijskega sistema in ga tako dal na razpolago javnosti. Poleg digitalnih kartografskih podlag švicarske države si je mogoče presneti tudi karte, ki vsebujejo podatke z najrazličnejših okoljskih tematskih področij, kot so ohranjanje čistosti vodotokov, ribolov, ornitološke varstvene cone ali pa tudi podatke, ki se navezujejo na področje uporabe Alpske konvencije. O posameznih objektih so v Excelovi preglednici prav tako na razpolago osnovni podatki, uporabniki pa si lahko posamezne karte natisnejo v formatu PDF. Spletna stran je bila doslej na voljo v nemškem jeziku, francoska verzija pa bo objavljena novembra.

Vir in nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.ecogis.admin.ch/> (de/fr)

Ticinski narečni in narodnostni center

Kanton Ticino v italijanskem delu Švice je na novo zastavil skrb za narečja in narodnosti. Delo pri slovarju z naslovom „Vocabolario dei dialetti della Svizzera italiana“, ki ga pripravljajo že od leta 1907, je sedaj združeno z uskladjitvijo delovanja desetih regionalnih muzejev. Na to temo bodo organizirani tečaji, objavljali pa bodo tudi knjige. Še posebej uspešna izdaja je zvezek „Voci“, ki vsebuje izbrane teme iz „Vocabolario“.

Opravljen je bil zaključek redakcije „Lessico dialettale della Svizzera italiana“, kar je zagotovo pomemben prispevek k 200-letnici kantonov Graubünden in Ticino. Leksikon obsega pet zvezkov in vsebuje 57.000 gesel z informacijami o pomenu, različicah in besednih zvezah z navedbo izvora citatov. Delo bo izšlo jeseni prihodnje leto.

Vir in nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.ti.ch/decs> (it); NZZ z dne 28. 10. 2003: <http://www.nzz.ch/> (de);

Priveditve

Konferenca o jezikovnih manjšinah v občini Guaglione (Italija): **La tradizione alpina nella cultura orale**. CeSDoMeO (Centro studi documentazione memoria orale), 8. 11. 2003 ob 15.30 uri. Organizira Občina Guaglione v sodelovanju z drugimi.

Več informacij na spletnem naslovu: http://www.provincia.torino.it/cultura/minoranze/eventi/trad_alpina.htm (it)

Strokovna konferenca: **Spodbujanje varstva ogroženih metuljev – a kako?** Bern (Švica), 13. 11. 2003. Organizira ProNatura. Več informacij na spletnem naslovu: http://www.pronatura.ch/content/index_fr.php?lang=DE (de/fr)

Učna delavnica: **Gender Mainstreaming in der Raumplanung**; Hotel Metropol v Arbonu (Švic), 21. 11. 2003. V okviru osrednje teme Agende 2 - Bodensko jezero (Bodensee Agenda 2) „Živiljenjski prostori – življenjske sanje“.

Več informacij na spletnem naslovu:

http://www.bodensee-agenda21.net/bausteine/news/news_download.asp?dateiid=81&domid=1046 (de)

2. kölnski alpski dan: **Varujmo prihodnost**. Bürgerhaus Hürth (Nemčija), 21. 11. 2003. Organizira kölnska podružnica Nemške planinske zveze (DAV-Köln). Več informacij na spletnem naslovu: <http://alpintag.dav-koeln.de> (de)

 Banff Mountain Summit 2003: **Mountains As Water Towers**. Kanada, 22. - 26. 11. 2003. Organizira The Banff Center. Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.banffcentre.ca/mountainculture/festivals/summit/> (en)

Mednarodna konferenca o Alpski konvenciji: **Le Montagne Italiane e la Convenzione delle Alpi**. Torino (Italija), 28. - 29. 11. 2003. Organizira Dežela Piemonte v sodelovanju z drugimi. Več informacij na spletnem naslovu: www.congressiefiere.com (it)

Manifestacija: **16° Difesa dell'antica Foresta del Cansiglio**. Pian Canaie, Provincia di Belluno, Veneto (Italija), 9. 11. 2003 ob 9.30 uri. Več informacij na spletnem naslovu: toiodesavorgnani@virgilio.it, tel. 0039- 0438-581989.

 Niz predavanj o vodi: **Estremizzazione del Clima: le prove e le possibili cause**. Palača Terragni na Trgu svobode (Piazza Libertà) Lissone (Italija), 14. 11. 2003. Organizira Italijanska planinska zveza (Club alpino italiano – CAI); Več informacij: <http://www.montagna.org/documenti/PROGRAMMA%202003.doc> (it)

Second Meeting of the Workshops for the **implementation of the European Landscape Convention**. Svet Evrope, dvorana 1, Strasbourg (Francija), 27. - 28. 11. 2003. Delovni jeziki: francoščina in angleščina.

Več informacij na spletnem naslovu

http://www.coe.int/t/e/Cultural_Co-operation/Environment/Landscape/News_and_contacts/6_e_Draft_Programme.pdf (en);

http://www.coe.int/T/F/Coop%20E9ration_culturelle/Environnement/Paysage/Actualit%20E9/programme_ateliers.pdf?L=F (fr)

Simpozij: **Ohranjanje biotske raznovrstnosti na območju Zahodnih Alp**. Stresa (Verbania, Italija), 28. 11. 2003. Organizira Rete Natura. Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.provincia.verbania.it/> (it)